

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИМИ ТЕКСТАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Петрушова Наталія Вікторівна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри загального і слов'янського мовознавства та
іноземних мов Полтавського національного педагогічного університету імені
В. Г. Короленка, Україна

Професійно орієнтованому навчанню іноземним мовам у закладах вищої освіти наразі надається найбільшого значення, адже виховання різнобічних, конкурентоспроможних спеціалістів є завдання кожної сучасної галузі освіти. Подібний фахівець своєї справи повинен володіти іноземною мовою на високому рівні, як для комунікації з іноземними партнерами, так і для свого подальшого саморозвитку та самоосвіти, вивчаючи міжнародний досвід та наукові здобутки у галузі.

Одним із головних засобів професійно орієнтованого навчання іноземним мовам є професійно орієнтовані тексти, які у даному випадку являються «як джерелом інформації та об'єктом читання, так і зразком для розвитку й удосконалення навиків і вмінь усного та письмового мовлення» [2]. Поряд із характерними ознаками, притаманними кожному тексту, навчальний текст має ряд відмінних рис, що зумовлено специфікою навчальної комунікації. Навчальний текст – це компонент системи текстів навчального посібника, призначеного для певного етапу навчання у відповідності з програмними вимогами. Такий текст завжди орієнтований на студентів певної спеціальності і закладає основу для осмислення та вивчення лексико-граматичного матеріалу й формування мовленнєвих навичок [2].

За Г. Барабановою, основними завдання, що стоять перед студентами в процесі вивчення іноземної мови за допомогою професійно орієнтованої літератури є – отримання інформації, яка б доповнювала та поглиблювала навчальний матеріал, що засвоюється студентами в процесі вивчення профільних дисциплін навчального плану; формування необхідних навичок щодо подальшого самостійного читання літератури за фахом [1, с. 76]. Відповідно до цих завдань, Г. Чередніченко зі співавторами, вважають доцільними такі види роботи з оволодіння навичками читання літератури за фахом – робота з оригінальними професійно-орієнтованими текстами, а саме аналітико-синтетичне (і обов'язково екстенсивне) читання з відповідним контролем розуміння прочитаного у процесі аудиторних занять; виконання ефективних вправ (на спеціально підібраному для цього матеріалі) до і після читання професійно-орієнтованих текстів [3, с. 152.]. Втім, більшість науковців виділяють три основні етапи роботи: дотекстовий, текстовий і післятекстовий, визначаючи мету кожного з них за їх особливостями. На кожному із етапів відбуваються певні види роботи із текстом, викладач може пропонувати увесь

спектр завдань – від репродуктивних до творчих, з акцентом на тренування фахових та комунікативних вмінь та навичок студентів.

Особливості роботи з професійно орієнтованими текстами для студентів різних спеціальностей потребують також високої майстерності викладача іноземної мови, який повинен не лише володіти іноземною мовою та методикою її викладання, але й бути обізнаним у певній галузі знань на досить високому рівні – для використання термінологічним апаратом спеціальності у мовленні та під час відбору професійно орієнтованих текстів (для вірного оцінювання їх доцільності, актуальності, відповідності темам навчального плану). До того ж, і сам навчальний план дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням», повинен будуватися у чіткій відповідності та інтегрованості з дисциплінами основного циклу спеціальності.

Крім обізнаності в галузі, під час роботи з професійно орієнтованими текстами, викладач також має створювати комфортні умови та сприятливий мікроклімат в аудиторії, підтримуючи цікавість до самої дисципліни, стверджуючи її важливість у майбутньому для студентів. При цьому доцільним є використання інтерактивних методів навчання – роботу у групах, інтерактивні презентації, дискусії, мозкові штурми, рольові ігри, аналіз історій і ситуацій тощо. Інтегроване навчання професійної лексики досягається шляхом читання професійно-орієнтованих текстів, виконанням комплексів вправ, розроблених на основі комунікативного підходу і спрямованих на поетапне формування професійного спілкування. Ігрова діяльність на заняттях з іноземних мов у вищих навчальних закладах також не втрачає своєї актуальності, і посідає важливе місце, дозволяючи урізноманітнювати навчальний процес, зацікавлювати у результатах навчання та розвивати професійні навички майбутніх фахівців.

Підсумовуючи вище сказане, можемо наголосити на важливості професійно орієнтованого навчання іноземним мовам із постійним використанням професійно орієнтованих текстів. Головною є роль викладача, який керує навчальним процесом на занятті, мотивує студентів до активізації знань в усній формі, залучає до монологічного чи діалогічного мовлення використовуючи вивчені мовні кліше та штампи з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» у змодельованих практичних професійних ситуаціях за допомогою професійно орієнтованих текстів.

Список літератури

1. Барабанова Г. В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання в немовному ВНЗ : монографія. К. : Фірма «Інкос», 2005. 315 с.
2. Цебрук І. Ф., Косило Н. В., Семотюк О. В. Специфіка підбору професійно-орієнтованого тексту та створення комплексу лексико-граматичних вправ при навчанні іноземної мови студентів медичних ВНЗ (на прикладі підручника «Англійська мова для студентів-медиків», автори Голод Р. Б., Цебрук І. Ф., Кучірка Н. Р.) : *матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальные проблемы преподавания иностранных языков для профессионального общения»*. –

Точка доступу: http://confcontact.com/2012edu/tom2/31_Tsebruk.htm

3. Чередніченко Г. А., Шапран Л. Ю., Куниця Л. І. Методика навчання іншомовного професійно орієнтованого читання студентів немовних вищих навчальних закладів. *Вісник ХНУ*. 2010. № 17. С. 150–157.